

Webbinarium 26.1.2022 om coronavaccinationer för personer med uppgifter inom social- och hälsovården

Laura Tuominen, avtalsexpert

Samverkan är viktigt

- Det finns skäl att gå igenom ändringar i arbetsuppgifter och arbetstagarnas ställning i samverkan tillsammans med personalrepresentanterna.
  - Förtroendemannen / arbetarskyddsfullmäktige finns till för att stöda arbetstagaren.
- Också den nya samarbetslagen stärker principen om kontinuerlig dialog på arbetsplatsen. I dialogen kan man ta upp till exempel
  - företagets eller samfundets ekonomiska situation
  - regler och praxis på arbetsplatsen
  - personalens struktur och behov av kunnande
  - arbetshälsa

Skyldigheten att erbjuda mer arbete och jämlik behandling

- Om arbetsgivaren behöver flera arbetstagare för uppgifter som är lämpliga för sådana arbetstagare som redan arbetar på deltid, skall arbetsgivaren erbjuda de deltidsanställda dessa arbeten. (Arbetsavtalslagen 2 kap. 5 §)
- Arbetsgivaren ska bemöta arbetstagarna opartiskt, om inte det med hänsyn till arbetstagarnas uppgifter och ställning finns anledning att avvika från detta. (Arbetsavtalslagen 2 kap. 2 §)
- I anställningsförhållanden för viss tid eller på deltid får det inte enbart på grund av arbetsavtalets giltighetstid eller arbetstidens längd tillämpas ofördelaktigare anställningsvillkor än i andra anställningsförhållanden, om det inte är motiverat av objektiva skäl. (Arbetsavtalslagen 2 kap. 2 §)

Arbets säkerhet

- Det är arbetsgivarens plikt att trygga säkerheten i arbetet.
- Introduktion i arbetet är viktigt för att arbetstagaren ska lära sig sina arbetsuppgifter och att använda de skydds- och hjälpmedel som behövs.
- Introduktion i arbetet är särskilt viktigt, förutom i början av anställningsförhållandet, också i förändringssituationer (till exempel då ett nytt hjälpmedel eller redskap tas i bruk).
- Arbetsgivaren ansvarar för introduktionen.

Anvisningar om skydd för arbetstagare inom hemvården och personlig assistens

---

- En arbetsgivare inom personlig assistens ansvarar för assistenternas arbetssäkerhet och de försiktighetsåtgärder som coronaviruset föranleder. Arbetstagaren är å sin sida skyldig att iaktta arbetsplatsens arbetsplatspraxis.
- Kommunen måste se till att de funktionshindrade personer som fungerar som arbetsgivare för sina personliga assistenter har tillgång till lämplig skyddsutrustning på motsvarande sätt som inom hemvården. För närvarande ska man enligt Arbetshälsoinstitutets anvisning använda skyddsutrustning också inom personlig assistens. <https://heta-liitto.fi/korona/> (på finska)

Statsrådets förordning om val och användning av personlig skyddsutrustning i arbetet (1.8.2021)

- Arbetsgivaren ska se till att personlig skyddsutrustning används under arbetet.
- Det räcker inte att den skyddsutrustning som behövs i arbetet ges till arbetstagaren, man ska också se till att skyddsutrustningen används under hela den tid som arbetsprestationen varar.
- Arbetsgivaren ska tillräckligt noggrant fastställa var, när och hur länge åt gången som skyddsutrustningen används. Härvid ska beaktas hur allvarlig risken är, hur ofta arbetstagaren utsätts för risken, särdragen hos den enskilda arbetstagarens arbetsplats, arbetets belastning samt den personliga skyddsutrustningens prestanda.
  - Arbetets belastning är en ny aspekt i förordningen.

Arbetarskyddslagen tillämpas också för arbete som utförs hemma

---

- Lagen tillämpas också på arbete som en arbetstagare enligt avtal utför hemma eller på något annat ställe som han eller hon själv väljer, i arbetsgivarens hem eller något annat ställe.
- Begränsningarna i arbetsgivarens verksamhetsmöjligheter med avseende på arbetet och arbetsförhållandena ska till vissa delar beaktas.
- Även då skall arbetsgivaren iaktta vad som i lagen bestäms om användning i arbetet av maskiner, arbetsredskap, personlig skyddsutrustning och andra anordningar samt ämnen som är farliga eller skadliga för hälsan.

Utnyttjande av personlig assistent under undantagsförhållanden

---

- I justitieombudsmannens laglighetsövervakning har betonats att man i tjänster och boende för personer med funktionsnedsättning under alla omständigheter i första hand ska trygga hälsan och säkerheten hos alla boende.
- Trots det kan man inte ens under undantagsförhållanden begränsa kundernas grundläggande och mänskliga rättigheter, såsom att hålla kontakt och de boendes möjligheter att röra sig utan sådana grunder som nämns i lag, till exempel lagen om smittsamma sjukdomar och lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda eller på annat sätt överdimensionerat. (8.7.2021 EOAK/4247/2020)

Utnyttjande av personlig assistent under undantagsförhållanden

---

- Under undantagsförhållanden ska för en person med funktionsnedsättning ordnas de tjänster som beviljats honom eller henne utgående ifrån ett individuellt behov.
- Chefen som ansvarar för verksamheten ska alltid se till och säkerställa att anvisningarna som ges till personalen är lagenliga och att personalen med stöd av anvisningarna kan fungera på det sätt som lagen förutsätter.

Skydd av personer med funktionsnedsättning som hör till en riskgrupp

---

- Biträdande justitieombudsmannen har ansett att det finns skäl att ändra lagstiftningen så att den reglering som gäller för influensavaccin till tillämpliga delar kunde gälla också för coronavaccin.
- Personer som hör till högriskgruppen, såsom patienter i respirator, ska skyddas.
- Riksdagens biträdande justitieombudsman gav ett avgörande i ett klagomål där det frågades om det är möjligt för en person som vägrar låta sig vaccineras mot covid-19 att arbeta hemma hos en patient i respirator.

<https://hengityslaitepotilaat.fi/eduskunnan-apulaisoikeusasiamies-otti-kantaa-hengityslaitteen-kayttajan-tyontekijoiden-covid19-rokottamattomuuteen/>